

GYŰJTŐ: MOLNÁR ÁGNES

GYŰJTÉS IDEJE:

TART.: VEGYES NÉPRAJZI ADATOK

8 lap

FŐLDRAJZI MUTATÓ: MAGYSZAKÁCSI

SAK MUTATÓ: X . 2.

XXII.

XVII.

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

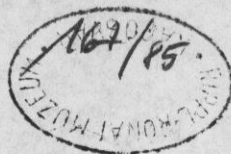

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖZS

ÁTVEVETVE A NA-167/85-ös TETELE ALÓL.

Nagyszakácsi - Somogy megye

1985. július 1.
Molnár Ágnes
Pintér Antal

Kivonat a katolikus egyház Historia Domusából

A templom építésére vonatkozó adatok: 1808-ban épült.

A XVII. sz.-ban egy kápolna volt a helyén, ezt lebontották. Véglegesen 1882-ben készült el, úgy, hogy a korábbi épületet kitoldották. Bárány István helybéli születésű plébános hajtotta végre az építkezést. A plébánia 1875-ben lett önálló, ekkor szakadt el Tapsonytól.

A régi templom 3 részben épült fel. A templomban egy kis könyvtárnak hagytak helyet ^{és} a Krisztus koporsójának.

Népességi adatok:

1808 - ban az össznépesség 1429, ebből 1329 katolikus. / 705 férfi és 724 nő /. 270 házzszámot számláltak ekkor. Helvét vallásu 50 fő, ágostai vallásu 2, izraelita 48.

Lengyel menekültek a községben: 1940 nyarán lengyel menekültek érkeztek a faluba. Lakhatás fejében 180 Pengőt fizettek. Voltak köztük diákok, iparosok, családosok és munkanélküliek. Lengyel nyelven is prédikáltak nekik a hozzájuk érkezett lengyel pap. Ittartózkodásuk emlékéét őrzi a templomban elhelyezett [✓] censtohovai Mária-emlékkép.

További bejegyzések: A német katonák bevonulásukkor ennivalót osztogattak a lakosságnak.

1944. X.1.-én Mindszenty Lószef meglátogatta a plébániát.

1958-ban villamosították a falut.

1963-ban kezdődött meg a fiatalok elvándorlása a faluból.

1965-ben épült a kulturház.

Megfigyelések a katolikus templomban

A bejárattal szemben, a kórus alatt kifüggesztették a templomi illemszabályokat.

Az egyik sarokban Liszt Ferenc faragott arcképe található, amely valószínűleg a kóruson lehetett.

A falon felfüggesztve egy 1924-es fehér körmeneti zászló. Felirata: " Jöjjön el a te országod."

A sekrestyében egy utszéli Szt. Vendel és Szt. Antal szobor látható. Anyagán az időjárás nyomai ~~(látható)~~. Faragása félnépies, laikus munka.

Az oltárhoz közel található az 1942-ben készült cénstohovai emlékkép.

A templom kertjében egy szentháromság oszlop, amelyet az amerikában élő szakácsi katolikusok adományaiból 1906-ban újítottak fel.

Nagyszakácsi - Somogy megye

1985. július 1.

Molnár Ágnes

Pintér Katalin

A község társadalmának tagolódása

A faluban Tibolának volt a legtöbb földje. A legtöbbnek 60-70 holdja volt. Lovakat tartottak és 4-5 cselédet. A Bárány Zsigának volt még sok földje. Kisebb birtokosok voltak a Gergely Jenő, Böröczki László, Kapi^(t?)czán, Tompa Sándor, Kiss Sándor, Bokor János, a Rumiak, Martonok, Böröczki György Lagrenticsék, Balatinc, Kapitányék, 30-tól 60 holdig körülbelül 10-15 gazdának volt. A kisgazdák többen voltak, ez volt a falu zöme.

A háború előtt 1 200 házsám volt, tehát ennyi család. Ez két-háromszor több volt, mint most. A háború előtt a hegyen is laktak, de ma már nem.

Nemes családok voltak a következők: Farkas, Márkus, Rendesi-Bárány, Maróti, Hadászi,

Földnélküli szegény csak pár család volt.

Horváth György mondta mindig, hogy az ember csak 60 holdnál kezdődik.

Kevés gazdának nem volt csak pincéje a hegyben.

Ez tiszta magyar és katolikus falu volt. A kissek és lllések voltak reformátusok.

A Tibola volt a legnagyobb gazda. Kinnlakott a ~~xxxxxxxx~~ pusztáján. 400 hold földjük volt.

Az ilyen „kurtaurak” nagy házakban laktak a faluban, körülöttük pedig a kisgazdák. A század végén felparcellázták a birtokukat, a családok kihaltak.

Bujbácsi Ferenc 75 év

Lengyel menekültek

A második világháború alatt jöttek, ketten itt maradtak.
Mazurek László és Szambolszki Sándor.

Temetkezés

Az ő temető helyén már nincs más, csak egy kereszt. A háború elejéig külön temetkeztek a katolikusok és reformátusok. Papjuk a reformátusoknak itt nem volt.

Egyházi birtokok

A katolikus egyháznak 77 kh birtoka volt. Bárány István idevándorló plébános hagyta az egyháznak. Külön cselédek tartottak. 13 hold erdő volt benne, ebből felet minden évben kivágtak. A birtok jövedelme a mindenkori plébános javadalma volt.

Tibola szobrok

A tibola szentek a Tibola pusztán voltak. Kb 40 éve hozták be onnan. Nagybirtokosok voltak. Kápolna is volt ott kiinn. Fogadalmi szobrok voltak ezek.

Német ~~Alaga~~
volt kat. plébános

Viselet

Az itteni lányok divathölgyek voltak. Moderen és büszkék voltak. Tapsonyiak bőszenyások voltak, itt már nem hordták csak az öregek.

Zsuzsanna Terenzié
D: x Melinda
70 a.

Vegyes adatok

Iparosok: 20-25 iparos volt a háború előtt a faluban.
Közjegyzőség volt itt a II. vh-ig.

↪ Vásárok: Három vásárunk volt, Február 10, November 11
/ szentmártoni vásár/, és Április 1.

Eljártunk még vásárba Nemesdédre, Vésére, Keszthelyre, Kanizsára,
Inkébe, Aposba, Marcaliba.

Az állatvásár itt gyöngye volt, de a kirakodó nagy volt. Volt
olyan, hogy nem volt elég az állatorvosnak a helypénz, ami az
állatvásárból bejött.

Dohánykereskedelem: Mikéből és szulokból hoztuk a dohányt.

Malmok: Volt itt is vizes malom. A Jobbágy és Glisztháben vagy
Bösze melom. Tapsonba, Kisvidre, Zsitfára, Holládra is átmentünk.

Reformátusok: Kisfaludra jártak templomba.

Népszámlálási adatok: 1914 - 2 001 lakos
388 házzal
1956 - 1700 lakos
1985 - kb. 750-800 lakos

A szőcsénypusztai kápolna bucsuja

Szőcsény Vésey birtok volt, nem laktak ott csak cselédek a háboru előtt. A kápolnában egy Szt. Vendel szobor volt. Október utolsó vasárnapján Szt. Vendel búcsú volt. Nagy állatvesztés volt egyszer, azért tartják. Más faluból Zsitfáról, Sámsonból, Tapsonból is jártak ide. Valamikor vár volt a kápolna helyén.

Építkezés

Tömés ház volt itt a legtöbb. Volt itt olyan pajta, ami padlóval volt berakva még 1945 körül is. Boronás pincék is voltak. A füstökonyhák is addig voltak. Gömbölyű sárkemenca volt benne. Mellette tüzhel is volt. Hékkülyön sült pogácsát is csináltak valamikor.

Hosszu házak voltak. A szoba és a konyha is külön nyíltak a pitarról. A konyha ajtaja kettőbe nyílt. A kályhaszemeknek karikós feneke volt, mint egy tányérnak. A kályhákat a konyhából fűtötték. A Marótiéknál 5 szoba is volt, mindegyik a pitarról nyílt.

Dujba'ezsi Ferenc
Bantalovicz Ferencé!
fő u.

Nagyszakácsi - Somogy megye

1985. július 1.

Molnár Ágnes

Pintér Katalin

A nagyszakácsi Mária jelenés története

1925-ben volt az, hogy két kis zsibaörző lánynak megjelent a Szűz Mária. Niklai Margit és Hódos Teréz volt a nevük. Egy hid alatt jelent meg. Utána az egész országból jöttek ide. Énekeket is írtak róla. Kápolnát is kezdtek építeni a helyén. Adományokat gyűjtöttek az építkezésekre. Nyáron kezdődött Jézus Szive pénteken és kb. télíg tartott, hogy idejártak. Meg akarták szüntetni, ezért csendőröket állítottak oda, egy asszonyt le is lőttek, mert sortüz volt. Ezután abbamaradt. Volt itt egy ember, akit Hagyhajú Pistának hívtak. "nem tudom, honnan jött ide. Ez énekeket szerkesztett, és osztogatta is azokat.

Ilyeneket irt: Itt a szent hely, itt imádunk....

" Ez a hely itt szent fog lenni
A kut helyén viz fog folyni
Hol a betegek gyógyulnak
Vakok, némák szólást kapnak".

" Elhagyott fi vagyok tudja az Isten is,
Nem törődik énvelem, nem gondol rám senki.
Isten a gondozóm, ő az én pártfogóm,
Az őriz a veszélyben, ő az én gyámolom.
Szent életet éltem, szent akartam lenni,
Ézért nem állhatott, nem nézett rám senki.
Isten gondozóm, ő az én gyámolom
Ő őriz veszélyben...
Gonosz testvéreim voltak énnékem
Gonosz még az anyám is, kitagadott engem.
Elmondom az én bűnöm, eztet is halljátok,
Hogy minden nap végeztem az én imádságom
Szent életet éltem, szent akartam lenni
Ézért nem szeretett, nem nézett rám senki.

Nagyszakácsi - Somogy megye

1985. július 1.

Molnár Ágnes

Pintér Katalin

A Mária jelenés története II.

Ezeket az énekeket lapokra kinyomtatták, egész könyv volt belőle. Talán Miháldra való volt ez a nagyhaju Pista. Az aszszony pedig, akit agyonlőttek az Vas vagy Zala megyei.

Azon a helyen ahol megjelent Mária, lehűzták a fák kérgét, több méter magasan és nem száradtak ki. Ez csoda. Még Püspökladányból is jöttek zászlókkal. A szent hely körül nagy fényességek szoktak lenni. Nagy világosság volt, többször égi jelenetek szoktak lenni.

A segedi barátok nem akarták, hogy itt búcsújáró hely legyen, mert Segesdre senki nem akart mostmár menni. Meg akkor nem lett volna itt pap, hanem ide is barátok jöttek volna.

Különben Segesdre, Sümegre, Andocsra szoktak innen búcsúba járni.

Zentabolvas Fejencsi
Muzsai Fejencsi F. d.
F. u.

